

Súd: Okresný súd Lučenec
Spisová značka: 15P/59/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6624201681
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 07. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Lenka Ragačová Černíková
ECLI: ECLI:SK:OSLC:2024:6624201681.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Lučenec sudkyňou A. B. C. D. vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: E. F., narodený XX.XX.XXXX, t. č. v starostlivosti: G. H. „H. I. J.“ K. L. I. M. C. A., N. XX, XXX XX B., v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec, dieťa rodičov: matka I. F., narodená XX.XX.XXXX, trvale bytom O. XXX a otec neuvedený, o nariadenie ústavnej starostlivosti, takto

rozhodol:

I. Súd n a r i a d ť u j e nad maloletým dieťaťom E. F., narodeným XX.XX.XXXX ústavnú starostlivosť, ktorá sa bude vykonávať v zariadení G. H. „H. I. J., K. L. I. M. C. A., N. XX, XXX XX B..

II. Matka I. F., narodená XX.XX.XXXX j e p o v i n n á prispievať na výživu maloletého E. F., narodeného XX.XX.XXXX minimálnym výživným vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrované nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrované dieťa podľa osobitného zákona, vždy mesačne do 15. dňa toho ktorého mesiaca vopred na účet G. H. „H. I. J.“, K. L. I. M. C. A., N. XX, XXX XX B., počnúc dňom vykonateľnosti tohto rozsudku.

III. Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Na základe podnetu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec (ďalej len „úrad“) súd uznesením č. k. 15P/59/2024-36 zo dňa 08.04.2024, právoplatným dňa začal konanie o nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletým E. F., narodeným XX.XX.XXXX.

2. Dňa 28.03.2024 úrad podal súdu vo veci maloletého návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, na základe ktorého súd uznesením č. k. 15P/59/2024-25 zo dňa 03.04.2024 dočasne odňal maloleté dieťa E. F., narodeného XX.XX.XXXX z osobnej starostlivosti matky I. F., narodenej XX.XX.XXXX a dočasne, najdlhšie na šesť mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia zveril maloleté dieťa do starostlivosti K. L. I. M. C. A., N. XX, XXX XX B.. Zároveň N. P. Q. L. B. P., III. I. F. Q. H. R., P. C. XX, B. uložil povinnosť odovzdať maloleté dieťa E. F., narodeného XX.XX.XXXX do starostlivosti K. L. I. M. C. A., N. XX, XXX XX B. za súčinnosti Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec. Maloletý bol umiestnený do starostlivosti K. L. I. M. C. A. dňa 10.04.2024.

3. Kolíznym opatrovník v priebehu konania vykonal šetrenie domácnosti matky maloletého dieťaťa, o výsledku šetrenia podal súdu správu zo dňa 27.06.2024. V zmysle predloženej správy úrad vykonal dňa 06.06.2024 sociálne zisťovanie na adrese O. XXX, kedy matka ani jej partner neboli zastihnutí. Prostredníctvom obecného úradu bola matka predvolaná na tunajší úrad, kedy sa na dohodnutý termín dňa 11.06.2024 nedostavila. Opakované sociálne zisťovanie vykonal úrad dňa 25.06.2024, kedy bolo zistené, že sú prítomní matka I. F. ako aj jej partner C. G., narodený XX.XX.XXXX. Obidvaja

obývajú prízemný dom, ktorý je značne schátralý, nie je v ňom zavedená elektrina, ani voda, kúrenie je zabezpečené do malých kachlí, na ktorých matka aj varí. K dispozícii majú jednu izbu, ktorá je zariadená manželkou postelou, skriňou, časťou rohovej sedacej súpravy, ďalšou postelou, postieľkou, plynovým sporákom a nefunkčnými črepovými kachľami. Ďalej sa tam nachádza detská jedálenská stolička. Okno je čiastočne bez skla, nahradené kartónom, z vnútra sú záclony. Na drevenej podlahe je koberec. Miestnosť v čase sociálneho zisťovania spĺňala hygienický štandard. V uvedenom dome je ešte jedna izba, ktorá v minulosti slúžila ako kuchyňa, ktorá t.č. nie je zariadená žiadnym nábytkom, využitá na uskladnenie nepotrebných vecí, ako sú krídla použitých okien, nefunkčný fotel, špinavé ošatenia. V uvedenej miestnosti bol neporiadok, matka zametala smeti – cigaretové ohorky, omrvinky, zvyšky jedla. Ďalšia izba bola zatvorená a podľa slov p. G. sa v nej zdržiava jeho brat A. G.. Na dvore mali detský kočík a detskú vaničku.

Úrad v súčinnosti G. O. a K. A. spolupracuje s rodinou na riešení nepriaznivej sociálnej situácii v ktorej sa aktuálne nachádzajú. Za súčinnosti obce bol pre matku zabezpečený termín vyšetrenia u psychiatra v termíne september 2024. Matka a jej partner, ktorý sa priznáva k otcovstvu, pravidelne navštevujú maloleté dieťa, kedy je im umožnené stráviť s ním čas, pod dohľadom psychológa a sociálneho pracovníka, pričom je matka vedená k nadobudnutiu rodičovských zručností.

S prihliadnutím na dôvody umiestnenia maloletého dieťaťa v zariadení na výkon rozhodnutia súdu je možné konštatovať, že ani súčasná úroveň rodičovských zručností matky nie je dostačujúca k osobnej starostlivosti o dieťa. Matka je neliečeným psychiatrickým pacientom a s prihliadnutím na svoj nízky sociokultúrny status by nebola samostatne schopná využívať svoje rodičovské zručnosti a schopnosti v prospech mal. dieťaťa, najmä v oblasti zabezpečovania prístupu k zdravotnej starostlivosti, primeranej výživy ako aj celkovej starostlivosti. Ďalším rizikovým faktorom je prítomnosť brata p. G., ktorý podľa vyjadrenia obce, ako aj samotnej matky a jej partnera trpí závislosťou na omamných látkach - alkohole. Pod vplyvom návykových látok by mohol ohroziť dieťa. Partnerovi matky C. G. bola v minulosti diagnostikovaná schizofrénia, vo výkone trestu sa podrobil liečeniu v ktorom nepokračoval. Podľa posúdenia úradu je jeho stav aktuálne v norme, porozumie poskytnutému sociálnemu poradenstvu. Dobrovoľne sa priznáva k otcovstvu, spolu s matkou dieťa navštevuje. Otcovstvo neuznal z dôvodu, že k aktu uznania otcovstva je potrebný občiansky preukaz, ktorým nedisponuje.

4. Na základe uvedených skutočností úrad navrhol nad výchovou maloletého dieťaťa nariadiť ústavnú starostlivosť, ktorá sa bude vykonávať v K. L. I. M. C. A., G. „H. I. J.“, N. XX, B..

5. Na pojednávaní dňa 29.07.2024 matka maloletého dieťaťa nebola prítomná, doručenie predvolania na pojednávanie mala vykázané dňa 11.06.2024. Svoju neprítomnosť na pojednávaní neospravedlnila, odročenie pojednávania nepožadovala.

6. Súd vykonal dokazovanie výsluchom prítomného kolízneho opatrovníka, prečítaním návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia spolu s prílohami, uznesenia tunajšieho súdu č.k. 15P/59/2024-25 zo dňa 03.04.2024, vykonateľné dňa 03.04.2024, uznesenia tunajšieho súdu č.k. 15P/59/2024-36 zo dňa 08.04.2024, právoplatné a vykonateľné dňa 12.04.2024, správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec zo dňa 27.06.2024.

7. Kolízny opatrovník uviedol, že vzhľadom na sociálnu a ekonomickú situáciu rodičov maloletého dieťaťa (matky a jej partnera, ktorý je biologickým otcom maloletého) je v záujme maloletého jeho zotrvanie v starostlivosti K. L. I. C. A., B., a teda vyjadril súhlas s nariadením ústavnej starostlivosti nad maloletým dieťaťom. Od podania tejto správy sa bytové a majetkové pomery rodičov nezmenili. Na 16.07.2024 úrad zvolal prípadovú konferenciu za účelom prehodnotenia cieľa sociálnej práce, čo bolo doteraz sanácia rodinného prostredia. Rodičia sa už ani na túto prípadovú konferenciu nedostavili. V závere prípadovej konferencie bol ponechali plán sociálnej starostlivosti s tým, že rodičia naďalej navštevujú maloleté dieťa v K. L. I. M. C.. Psychologička centra zhodnotila, že rodičia sú schopní hodinu – až dve sa o svoje dieťa postarať. Preto majú aj dovolené vychádzky do mesta s dieťaťom. Dieťa zatiaľ stále vrátili v poriadku. Avšak nakoľko sa jedná o rodičov, ktorí sú neliečenými psychiatrickými pacientami, mala aj psychologička centra za to, že nariadenie ústavnej starostlivosti maloletému je dôvodné. Kolízny opatrovník tiež poukázal na to, že s úradom, ako aj s centrom pre deti a rodiny veľmi intenzívne spolupracuje obec Ľuboreč, kde majú rodičia trvalé bydlisko. Starostka vybavila matke na september 2024 psychiatrické vyšetrenie. Na základe psychiatrického vyšetrenia bude ďalej spolupracované s rodinou. Všetky doteraz získané informácie nasvedčujú tomu, že je dôvodné nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletým dieťaťom, a to s ohľadom na osobné a majetkové pomery rodičov maloletého dieťaťa. Preto kolízny opatrovník navrhol nariadiť nad maloletým ústavnú

starostlivosť a zaviazať rodičov na úhradu výživného v minimálnom rozsahu, nakoľko nemajú žiadny príjem.

8. Podľa § 54 ods. 1 zákona o rodine, náhradná osobná starostlivosť a pestúnska starostlivosť majú prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, a ak to nie je možné, do pestúnskej starostlivosti.

9. Podľa § 54 ods. 2 zákona o rodine, súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak je výchova dieťaťa vážne ohrozená alebo vážne narušená, nie je možné dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti a

a) dieťa je osvojiteľné a nie je možné ho zveriť do starostlivosti budúcich osvojiteľov alebo do starostlivosti fyzickej osoby podľa osobitného predpisu,

b) rodičia dieťaťa nežijú alebo im v starostlivosti o dieťa bráni závažná prekážka,

c) uložené výchovné opatrenie podľa § 37 ods. 3 nevedlo k náprave alebo

d) rodičia dieťaťa sú pozbavení výkonu rodičovských práv.

10. Podľa § 54 ods. 3 zákona o rodine, ak súd nerozhodol podľa § 39 ods. 2 a 3 alebo podľa § 56, sú rodičia maloletého dieťaťa naďalej jeho zákonnými zástupcami a spravujú jeho majetok.

11. Podľa § 54 ods. 5 zákona o rodine, súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o ústavnej starostlivosti a označení zariadenia súd vždy prihliadne na citové väzby maloletého dieťaťa k rodičom, súrodencom a iným blízkym osobám a zohľadní možnosti zariadenia na utvorenie podmienok na zachovanie rodinných a citových vzťahov dieťaťa, jeho rodičov a súrodencov.

12. Podľa § 55 ods. 1 až 3 zákona o rodine, súd sústavne sleduje spôsob výkonu ústavnej starostlivosti a najmenej dvakrát do roka hodnotí jej účinnosť, najmä v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou a s príslušným zariadením, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené. Ak súd nariadil ústavnú starostlivosť z dôvodov, ktoré sú na strane rodičov, v rozhodnutí zároveň určí rodičom dieťaťa primeranú lehotu na úpravu ich rodinných a sociálnych pomerov tak, aby mohli osobne vykonávať starostlivosť o maloleté dieťa. Ak rodičia úpravu svojich rodinných a sociálnych pomerov v určenej lehote zabezpečia, súd ústavnú starostlivosť zruší. Ak rodičia úpravu svojich rodinných a sociálnych pomerov v určenej lehote nezabezpečia, súd začne aj bez návrhu konať o zverení dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti alebo konanie o zverení dieťaťa do pestúnskej starostlivosti. Súd zruší ústavnú starostlivosť najmä vtedy, ak maloleté dieťa možno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti alebo ak zanikli dôvody, pre ktoré bola nariadená.

13. Vykonaným dokazovaním mal súd preukázané, že rodičia nedokázali od umiestnenia maloletého do starostlivosti centra pre deti a rodiny (v zmysle neodkladného opatrenia) zabezpečiť nápravu rodinných a sociálnych pomerov, naďalej nemajú vytvorené vhodné podmienky pre zabezpečenie starostlivosti o maloleté dieťa, zároveň z dôvodu neliečenej psychickej poruchy matky ako aj (biologického) otca maloletého, pobytom maloletého v domácom prostredí by mohol byť bezprostredne ohrozený jeho život, zdravie a riadny fyzický a psychický vývoj. Keďže v priebehu konania nebola zistená žiadna fyzická osoba spôsobilá prevziať starostlivosť o maloleté dieťa, súd mal za to, že v najlepšom záujme maloletého dieťaťa bude jeho zotrvanie v starostlivosti centra pre deti a rodiny a nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletým dieťaťom.

14. Preto súd v súlade s § 54 ods. 2 písm. b) zákona o rodine nariadil nad maloletým dieťaťom E. F., narodeným XX.XX.XXXX ústavnú starostlivosť, ktorá sa bude vykonávať v zariadení G. H. „H. I. J., K. L. I. M. C. A., N. XX, XXX XX B..

15. Podľa § 62 ods. 1 až 5 zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa

osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

16. Podľa § 75 ods. 1 zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

17. Podľa § 76 ods. 1 zákona o rodine, výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

18. Podľa § 77 ods. 1 zákona o rodine, právo na výživné sa nepremičuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

19. Podľa § 78 ods. 1 až 3 zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh. Ak dôjde k zrušeniu alebo zníženiu výživného pre maloleté dieťa za uplynulý čas, spotrebované výživné sa nevracia. Pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

20. Podľa § 81 ods. 1 a 2 zákona o rodine, ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochrannej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné. Súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, súčasne uloží rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať dieťaťu výživné povinnosť, aby výživné poukazovali zariadeniu, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného zariadeniu, má toto zariadenie právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa, vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet maloletého dieťaťa.

21. Súd v súlade s § 62 v spojení s § 81 ods. 1 a 2 zákona o rodine uložil matke maloletého povinnosť prispievať na výživu maloletého minimálnym mesačným výživným vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona, na každé dieťa zvlášť, vždy mesačne do 15. dňa toho ktorého mesiaca vopred na účet G. H. „H. I. J.“, K. L. I. M. C. A., N. XX, XXX XX B., počnúc dňom vykonateľnosti tohto rozsudku.

22. O náhrade trov konania súd rozhodol v súlade s ustanovením § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov konania nemá nárok na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Lučenec, Dr. Herza 14, 984 37 Lučenec.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,

- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 62 ods. 1, 2 Civilného mimosporového poriadku, je odvolanie možné odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Podľa § 63 Civilného mimosporového poriadku, v odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Podľa § 64 Civilného mimosporového poriadku, zmena návrhu na začatie konania je v odvolacom konaní prípustná.

Podľa § 65 Civilného mimosporového poriadku, odvolací súd nie je viazaný rozsahom odvolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu.

Podľa § 66 Civilného mimosporového poriadku, odvolací súd nie je odvolacími dôvodmi viazaný.

Podľa § 67 Civilného mimosporového poriadku, na vady konania pred súdom prvej inštancie prihliada odvolací súd, len ak mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.